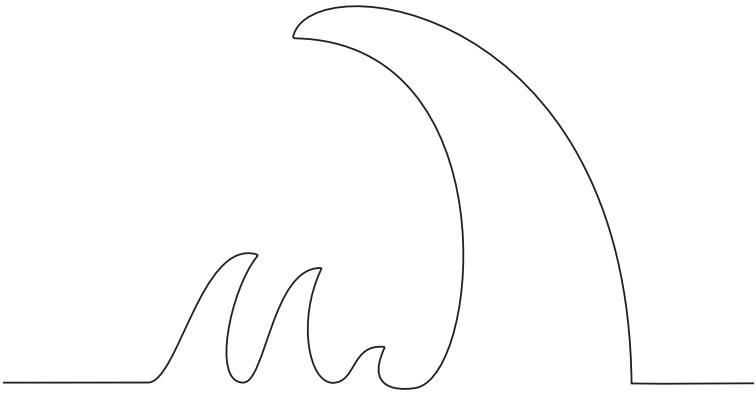
De golf

Franca Treur
DE GOLF



2021 Prometheus Amsterdam

Eerste druk mei 2021
Tweede druk juni 2021

Een groot deel van dit boek verscheen in enigszins bewerkte vorm als feuilleton in NRC *Handelsblad*.

© 2021 Franca Treur
Omslagontwerp Studio Monty
Foto auteur Hüsne Afsar – Lumen Photo
Zetwerk Mat-Zet bv, Huizen
www.uitgeverijprometheus.nl
ISBN 978 90 446 4870 6

Voor A & E

Therapie

'Je verleden koekt aan,' zegt Bruno. 'Als kaarsvet op een wijnfles. Er komt maar bij en er komt maar bij. Wacht je te lang, dan zijn de lagen niet meer te onderscheiden. Daarbij: de toekomst slinkt, op den duur zie je het nut van het gepulk niet meer. Dit laat ik mijn personage zeggen in mijn laatste boek. Ik had het niet eens in de gaten, maar Loes, mijn vrouw, zei: dit gaat over jou. Een aardige manier om te zeggen dat ik een ouwe vent aan het worden ben, toch? Zij heeft me hierheen gestuurd. Ik denk dat dat wel duidelijk is.' Hij zet een zware stem op: 'Er moet gepulkt gaan worden!'

Bruno lacht gezellig naar de man tegenover zich en kijkt om zich heen. Geen boeken, misschien zouden die ook te veel afleiden. 'Ben je eigenlijk iemand die leest? Iets anders dan je vakliteratuur?' Hij trekt zijn wenkbrauwen op en laat ze meteen weer berustend zakken, alsof het raadsel bij nader inzien niet de moeite waard is om op te lossen. 'Ons appartement in het centrum stond vol met boeken. Maar sinds we op de boot wonen, is onze collectie

tot een kwart teruggebracht. Loes heeft een deel naar haar kantoor verhuisd. Ik had eerst al onze dubbele exemplaren eruit gezocht. Wil je weten hoeveel dat er waren? 126. Allemaal weggedaan. Daarna heb ik scherpe keuzes gemaakt. Het is verbazingwekkend hoeveel boeken je toegestuurd krijgt als je wel eens wat recenseert. Over aankoeken gesproken. Maar ik ben wel ietsje te rigoureus geweest, denk ik. Laatst liep ik te zoeken naar de bijbel. Ik kocht mijn eigen exemplaar uiteindelijk terug in de kringloopwinkel.'

Het is lang geleden dat hij zoveel achter elkaar heeft gepraat en hij constateert tevreden dat de woorden soepel uit zijn mond rollen. Maar moet hij Van der Zon daarbij steeds blijven aankijken? Er is verder in de ruimte niets wat zijn aandacht trekt, geen ingelijste kunst, geen meubels, het is een opvallend kale kamer. Een plant staat er. Een met gaten. 'Ben je hier net ingetrokken?' vraagt hij. 'Of zit je er altijd zo bij?'

Hij bekijkt Van der Zon nu uitgebreid. Niet wat je noemt een knappe man. Een klein, leeg gezicht, veel wang. Als Francis Bacon ernaar kon kijken zou hij rosbief zien hangen aan weerskanten van dat neusje. Of was dat Lucian Freud? Doet er niet toe. Hij moet bekennen: het is nog totaal niet afgeleefd, zoals dat van hemzelf, en God heeft hem pas op het allerlaatst een tong gegeven. 'Wat kan ik voor je doen?' had hij gevraagd. Verder had hij alleen zijn mond opengedaan om zachtjes in zijn elleboog te hoesten.

Hij is nog van de school van die andere Freud. Niet dat hij nu in analyse is. Dan zou hij elke dag moeten komen en dat is onmogelijk. Maar het lijkt er misschien toch wel wat op.

‘Ik kom voor een ernstig gesprek,’ had hij geantwoord. ‘Misschien wil je… Mag ik trouwens “je” zeggen?’ Van der Zon had geknikt. ‘Zeg maar Job.’

‘Oké,’ zei Bruno. ‘Ik zoek iemand die mijn problemen kent, want die hou ik tegenwoordig meestal voor me.’ Hij pauzeerde om Job de mogelijkheid te bieden een paar warme woorden uit te spreken. Er volgde echter een opgelaten stilte. De echo daarvan klinkt nog steeds door.

‘Goed,’ had hij toen gezegd. ‘Waar zal ik beginnen?’

Bestelling

Bruno kijkt op van zijn laptop. Aan zijn voeten ligt Ollie te tijgeren op de vloerplanken. 'Goed zo, kleintje.' Bruno lacht naar de baby, maakt zijn mond extra breed, zodat het kind niet hoeft te twijfelen aan zijn emotie. Ollie lacht net zo breed terug. Hij blijft zijn vader aankijken met zijn bodemloze blik, zodat Bruno zijn kabouterlijfje het liefst tegen zich aan wil drukken. Maar het zou onmogelijk zijn om hem daarna weer terug te leggen, en hij moet nog nieuwe voedselcontainers bestellen.

Snel opent hij de website voor diervoeding. Hier: lucht- en waterdichte containers, 60 liter. Goedkoop zijn ze niet, maar volgens iedereen van de community moet hij deze hebben. Aantal: 3. Wijze van betalen: creditcard. Bezorgen: … Bruno twijfelt. Maandag zou kunnen, dan is Loes naar haar werk. Maar de bezorging loopt sinds corona niet meer zo vlot. Zijn ze een dag later, dan is Loes thuis (en hij 's middags naar de therapeut). Hij klikt op 'volgende week woensdag'. Is de bezorger één of twee dagen te laat, dan is het geen probleem. Op donderdag en vrijdag is Loes er ook niet.

‘Hé, kleintje,’ zegt hij. ‘Gaan we een stukje lopen?’ Hij tilt de baby op en loopt met hem naar de stuurhut. Het weidse uitzicht verrast hem telkens weer. Aan de overkant van het kanaal lopen de Jerseykoeien van de biologische boer. Sinds het begin van de lockdown koopt Loes daar op zaterdag kaas. Bruno vindt die niet te eten. Er blijft altijd een uitgedroogde homp over die hij moet weggooien. Hij verdenkt Loes ervan dat ze die kaas alleen maar koopt omdat ze zich het type mens vindt dat lokaal boodschappen doet.

De koeien hebben mooie grote hoorns. Volgens de boer zitten daar mineralen in opgeslagen die de beesten kunnen aanspreken in tijden dat die nodig zijn. Een mooi systeem, vindt Bruno.

De wind voelt heerlijk op zijn gezicht. Hij tilt zijn zoontje in het wandelwagentje en duwt het de loopplank af. Vanaf de wal kijkt hij in het water. Hij vloekt zachtjes. Op een of andere manier is de stroming zo dat alle rotzooi zich precies bij hun boot ophoopt. Plastic zakken, Turkse broden, piepschuimchips, frietbakjes, condooms. Het is te smerig voor woorden. Niet alleen om te zien. Het echte probleem is het ongedierte. Én dat Loes zo van de boot af duikt. Maanlicht is het mooist als je zelf in het water ligt, vindt ze tegenwoordig. Zonder dat ze zich wil aanstellen, zegt ze er altijd achteraan. De viezigheid houdt haar niet tegen. Ze zwemt er gewoon een eindje vandaan. Ze denkt niet aan ratten, aan de rotziektes die ze verspreiden. Bruno heeft de gemeente gebeld, maar ze zeiden dat hij de melding digitaal moet doen en foto’s moet meesturen.

Hij maakt een foto met zijn telefoon.

‘Eventjes geduld, Ollie.’ Hij draaft naar het schuurtje dat hoort bij de aanlegplaats. Daar staat een kruiwagen. Het schepnet ligt er nog in van de vorige keer. Geroutineerd schept hij de rotzooi uit het water in de kruiwagen. Als altijd leegt hij die achter het schuurtje. Daar ligt al een hoop afval ontzettend te stinken. Dat is vies, maar ook goed. Die lucht houdt pottenkijkers uit de buurt.

Ambitie

'Vroeger keek Loes tegen me op,' vertelt Bruno tijdens zijn tweede therapiesessie. 'Toen we elkaar leerden kennen was ze een beetje muizig, echt zo'n studente Nederlands. Ik was dertig, had mijn eerste roman gepubliceerd en gaf er een lezing over op de literaire vereniging van haar universiteit. De filmrechten waren net verkocht, ik liep een beetje naast m'n schoenen, denk ik. De meisjes zagen me wel staan. Tweedejaars was ze. Muizig, maar ze had toch iets waardoor het bloed uit mijn hersens naar beneden zakte. Nu zou ik dat denk ik klasse noemen. Je hebt jaren nodig om te zien hoe ze echt is, maar het kostte me maar tien seconden om te weten dat ik haar wilde.

We zijn allebei ambitieus, dachten niet echt aan een gezinnetje, maar vorig jaar hebben we op de valreep nog een zoontje gekregen. Olivier. Hoe onze dagen er nu uitzien? Hij maakt ons 's ochtends om halfzes wakker. Dan geeft Loes hem de borst en daarna slapen we weer tot kwart over zeven. Dan rent zij naar het koffiezetapparaat en geef ik hem een schone luier. Zij kan niet tegen de

stank. Ze denkt dat de geur van Nivea de enige is waarvoor haar neus is bedoeld.

Om kwart over acht springt ze op de fiets, met haar laptoptas over haar schouder en een rode veeg lippenstift. In de hoogste versnelling naar de geschiedenis van de twintigste-eeuwse letterkunde. Ik blijf achter met de baby die volstrekt in het heden leeft.

Had ik al gezegd dat we op een boot wonen? Heel mooi, met gras ervoor, en een weiland erachter. Er staat een ontzettend rechte boom, die 's winters helemaal kaal is, met donkere takken die scherp tegen de lucht afsteken.

's Ochtends hangt er zo'n lage mist. Ik ken dat nog van vroeger, toen ik elke dag vierentwintig kilometer naar school fietste, ongelogen waar. Alle kinderen gingen met de bus, maar mijn moeder wilde me afharden. Ze was zelf als kind te veel binnengehouden, haar gezondheid was niet goed. Ik ben opgegroeid in het vroege zonlicht van ontkiemende kansen.

Er gaat niks boven ons dek. Als het overal snikheet is, zijn daar altijd wel kleine windvlaagjes. Het is een binnenvaartschip uit 1925. De Woutje. Heb je verstand van boten?' Hij leunt voorover om aan zijn rug te krabben. Hij kijkt Job in zijn diepliggende ogen. Weer valt hem op hoe leeg zijn gezicht is. Hij zou een bril moeten dragen om het wat op te vullen.

'Loes denkt dat het niet goed met me gaat. Ik ontken niet dat er iets gaande is bij mij vanbinnen. Misschien is het de corona die me ontregeld heeft. Ik heb trouwens een steekhoudende theorie over de tweede golf. Heb je inte-

resse? Ik vraag het maar. Jij hebt zeker al die tijd gewoon kunnen werken?

Loes geeft sinds maart alle colleges online. Ik zeg steeds: doe dat nou vanaf thuis. Maar ze gaat elke dag gewoon naar haar kantoortje op de universiteit, ook nu, tijdens de vakantie. Behalve dinsdags, daarom kan ik dinsdags hier naartoe.

Wat ik erbij voel? Ze raakt daar deurknoppen aan. Ik weet niet of ze ook mensen ziet. Ze zegt van niet. Maar ze zegt ook dat ze zichtbaar moet zijn als ze promotie wil. Dat is natuurlijk zo. Maar voor wie, hè?'

Zorgen

'Weet je nog die jongen met die stoffige krullen, van literatuurwetenschap?' vraagt Loes. Ze zit te ontbijten met Ollie op schoot. Ze houdt de krant omhoog.

Moet ze nog niet naar haar werk? denkt Bruno. Hij staat op van zijn stoel om haar op een ideetje te brengen. 'Het is al halfnegen, schat.'

'Misschien werk ik vandaag een keertje thuis,' zegt Loes. 'Het is bijna weekend.'

Bruno gaat voor een patrijspoort staan. De wei is leeg. Misschien is de boer nog aan het melken.

'Hij studeerde tegelijk met mij af,' zegt Loes. 'We hadden allebei cum laude, maar hij kwam daarna nergens als aio aan de bak. Het was eigenlijk nogal sneu, maar nu lees ik dat hij nog tamelijk goed is terechtgekomen. Soms vraag ik me af of ik niet ook de politiek in had moeten gaan. Ergens weet ik dat ik het in me heb, en het is een manier om echt dingen voor elkaar te krijgen. Misschien is het nog niet te laat om iets nieuws te proberen. Ik weet het niet. Je luistert niet.'

Ze blijft thuis, denkt Bruno. Hoewel hij daar fel voorstander van is, komt het vandaag erg ongelegen. Hij verwacht een hoop pakketten bij de post. Niet alleen zijn de grote voedertonnen nog steeds niet gearriveerd, hij heeft ook nog balen zaaigoed besteld, met name bonen en erwten, plus grote zakken melk- en eipoeder.

'Waar ga je werken,' vraagt hij.

'Ik dacht in de stuurhut. Lekker licht.'

Daar was hij al bang voor. In de stuurhut is er niets wat je ontgaat met die ramen aan alle kanten.

'Hoe gaat het eigenlijk bij de therapeut?' vraagt Loes ineens. Het kan zijn dat haar lachje iets pesterigs heeft. Hoewel, meestal trekt ze een onschuldig gezicht als ze slechte gedachten heeft.

'Bij de psycholoog? Nou ja. Ik ben nog maar twee keer geweest.' Hij voelt een trillinkje in zijn broekzak. Hij kijkt op zijn telefoon. *Goed nieuws. De bezorger is onderweg.*

'Vertel je hem wel alles?'

'Alles?' Hij stopt zijn telefoon terug. 'Hoezo alles?'

'Alles wat je niet aan mij vertelt?'

Ze laat een lepel geprakte mango als een vliegtuigje verdwijnen in Ollies mond.

'Ik weet niet wat je bedoelt. Maar waar het idee vandaan komt dat praten zo gezond is, ik weet het niet.'

'Ik ben anders op je gevallen omdat je niet kon stoppen met praten.'

'O,' zegt Bruno. 'Is het dat? Ben ik niet meer aantrekkelijk voor je?'

'Niet zó doen.'

'Waar zou je je voor sterk willen maken?' vraagt hij. 'In

de politiek? Zie je! Ik bewijs hierbij dat ik altijd naar je luister.'

'Nee, dat doe je niet. Je bewijst alleen dat je nú ergens een klok hebt horen luiden.' Welwillend voegt ze eraan toe: 'Ik zou proberen om iets tegen het institutionele racisme te doen. Op het hoogste niveau.'

'Hoe kom je erop,' hoont Bruno. 'Nu ja. Je was altijd al zo van zo de wind waait, waait mijn jasje.' Meteen heeft hij spijt. Dit verdient ze niet. Gelukkig is ze niet snel beledigd.

'Je kent me sinds m'n studententijd, maar dat betekent nog niet dat je me kunt vertellen hoe ik altíjd al was. Hé, komt daar de pakketbezorger?'